

Manual de finances ètiques al barri

Introducció

Cada cop hi ha més persones i entitats que confien els seus diners a iniciatives financeres que es regeixen per criteris ètics, socials i solidaris, com també hi ha cada vegada més projectes d'interès social, cultural i ambiental finançats per aquestes entitats. Segons el *Baròmetre de les finances ètiques i solidàries 2015*, els bancs ètics que operen a l'Estat espanyol ja tenien 215.000 clients, un 15% més que el 2014, i gestionaven 1.800 milions d'euros en estalvi, un 18 % més que l'any anterior. Així doncs, les finances ètiques creixen, tant en clients com en préstecs.

Per finances ètiques entenem pràctiques d'intermediació financera (de l'estalvi al crèdit) en forma bancària o no bancària que compleixen dues característiques: la rendibilitat social té almenys tanta importància com la rendibilitat econòmica, i la gestió és democràtica i transparent. Segons l'associació **FETS (Finançament Ètic i Solidari)**, la diferència entre la banca ètica i la tradicional es troba en els valors i els objectius que persegueixen l'una i l'altra. La banca ètica també es dedica a la intermediació financera, com la banca tradicional, però ho fa guiada per valors i objectius de transformació social.

Com més perd la ciutadania la confiança en el sistema bancari tradicional, més creixen les finances ètiques.

Com més perd la ciutadania la confiança en el sistema bancari tradicional, més creixen les finances ètiques. Determinades pràctiques bancàries, el rescat amb diner públic que no han tornat, les comissions que cobren, les estafes de les preferents, les clàusules sol, la bancarització de les caixes, etc., han fet que moltes persones busquessin alternatives on col·locar els seus estalvis. A tot això cal sumar-hi l'impacte de les mobilitzacions del 15-M del 2011, que van provocar un canvi de consciència sobre l'ús del diner i van afavorir que més gent conegués les propostes de banca ètica que ja estaven funcionant.

El naixement de la banca ètica, però, data de la dècada de 1960 i es vincula amb els moviments contra la guerra del Vietnam, quan molts activistes decideixen impulsar entitats d'estalvi que no financin les armes ni les guerres. Avui dia, a Europa concretament, existeix la **Federació Europea de Finances i Bancs Ètics i Alternatius (FEBEA)**, que agrupa 22 entitats de 13 estats, les quals concentren uns 21.000 milions d'euros d'actius i representen una massa social de 500.000 persones i entitats.

A Catalunya, operen dues banques ètiques –**Triodos** i **Fiare**–, a més d'altres entitats de caràcter parabancari –**Coop57, Acció Solidària Contra l'Atur** i **Oikocrèdit**–, i algunes banques cooperatives que no són banca ètica, però incorporen models de governança i principis cooperatius que les fan properes, com **Cajamar, Caixa d'Enginyers** i **Caja Laboral-Kutxa**.

L'objectiu d'aquest manual és donar pistes per apropar les finances ètiques a l'escala més petita, la ciutat o, fins i tot, el barri. Per això s'exposen experiències pràctiques de grups locals que fan difusió de les finances ètiques i col·lectius que es dediquen a cobrir les necessitats financeres de les persones, com les **Comunitats Autofinançades**. A més, també hi ha altres projectes d'accés al finançament des del mateix territori, com els fons socials.

Experiències

Els grups locals de finances ètiques tenen dues funcions bàsiques: primer, sensibilitzar i fomentar que més persones es facin sòcies de l'entitat; segon, ajudar a detectar projectes d'emprenedoria del territori subjectes de ser finançats. Tot seguit explicarem les principals experiències sobre grups locals de finances ètiques.

1. Grups locals de Coop57

Coop57 és una cooperativa de serveis financers ètics i solidaris fundada el 1995 a Catalunya que té com a socis de serveis cooperatives, societats laborals, associacions i fundacions, i com a socis col·laboradors, sobretot persones individuals. L'entitat va començar a ser operativa als primers anys d'aquest segle i des de llavors no ha parat de créixer. Avui es troba a bona part de l'Estat espanyol; ja hi ha seccions del Coop57 a Aragó, Andalusia, Madrid, Galícia i Euskal Herria.

L'entitat també fomenta el creixement en xarxa, amb la creació de grups locals encarregats de difondre el Coop57, fer més persones i entitats sòcies, i identificar projectes interessants susceptibles de ser finançats. Alguns d'aquests nuclis són el del Barcelonès Nord, el del Baix Llobregat i el del Vallès Oriental i el del Vallès Occidental. Aquests grups no tenen assignades tasques orgàniques formals, s'activen en funció de l'activitat i els projectes del territori.

Quines són les activitats d'aquests grups locals? Divulgar què és el Coop57 i, en general, les finances ètiques; captar noves persones i entitats sòcies, així com detectar projec-

Fiare Banca Ètica s'organitza territorialment en Grups d'Iniciativa Territorial (GIT).

tes interessants socialment que necessiten finançament i posar-los en contacte amb la cooperativa. Una manera d'estimular i atreure iniciatives és organitzant un concurs d'emprenedoria social, que ofereixi com a premi obtenir suport tècnic i financer, tal com es va fer durant dos anys el grup local del Barcelonès Nord.

2. Grups d'Iniciativa Territorial de Fiare Banca Ètica

Fiare Banca Ètica és una cooperativa de crèdit fruit de la unió de **Banca Popolare Etica**, un banc cooperatiu que treballa a Itàlia des de 1999, i **Fiare**, que opera a l'Estat espanyol des del 2005. Actua sota els principis de la transparència, la participació, la democràcia i la consideració del crèdit com a dret i vol ser una eina de transformació social per mitjà del finançament de projectes de l'economia social i solidària.

Fiare Banca Ètica s'organitza territorialment en **Grups d'Iniciativa Territorial (GIT)**, on es troben les persones sòcies actives per difondre l'entitat i muntar activitats vinculades a les finances ètiques, per exemple participar en la festa del comerç just i la banca ètica o en fires cooperatives, crear punts d'informació en el territori, organitzar xerrades, presentacions de llibres, etc. Actualment, a Catalunya hi ha dos GIT, el de Barcelona i el de Catalunya Transversal.

3. Fons socials

En diverses ciutats o territoris, hi ha hagut entitats o grups de persones que han creat un petit fons per invertir en projectes socials. En alguns casos, s'han posat en contacte amb Coop57 o amb Fiare perquè el gestionin; aleshores l'entitat sol ajudar a triar els projectes per finançar. Altres vegades, el fons és autònom de qualsevol altra entitat i és gestionat exclusivament pels dipositaris. Vegem-ne alguns exemples.

Fons gestionats per Coop57

El projecte **#RetornSocial de Sabadell** té l'origen en la cessió per part de les persones regidores i els càrrecs de confiança de la Crida per Sabadell a l'Ajuntament d'una part del que cobren per la seva feina al consistori, ja que, seguint el seu codi ètic, del que reben de l'Ajuntament es queden una part del salari i destinen la resta a un fons per finançar projectes relacionats amb la cultura, l'educació, l'esport, la salut, el medi ambient, l'energia i la inclusió social. La idea és retornar al carrer una part dels diners que les institucions donen als partits polítics. L'any 2015 es van recaptar un total de 22.000 euros (un 25% del pressupost de l'organització) i el 2016, 15.000.

La Crida per Sabadell, juntament amb persones del món associatiu, entitats locals i algú del Coop57, conformen l'equip que vetlla pel compliment dels criteris i la transparència en el procés d'adjudicació de finançament. Els criteris per valorar els projectes són els següents: participació col·lectiva, foment de xarxa ciutadana, economia solidària, perspectiva de gènere, creació de treball, capacitat d'autosostenibilitat més enllà de l'ajut i la continuïtat del projecte (en el cas de les iniciatives de més de 500€).

En la categoria de fins a 500 €, els projectes més votats van ser "Vacances en Pau" –acollida d'infants sahrauís per vacances–, "Esmolar l'eina, millorar l'espai" –adequació i millora de l'espai d'entitats La Quartera– i "Investigació de la problemàtica del reciclador i situació del reciclatge a Sabadell", de la Cooperativa de Recicladors.

Pel que fa a la categoria de més de 500 €, els projectes més votats van ser "Reforma d'una part de Cal Balsach", del Casal Popular el Tallaret; "Campaments per a tothom", lleure per a infants i joves de Can Puiggener, de La Baldufa, i "Casals per a infants a l'agost", de l'Associació Juvenil Esquitx.

Un altre fons similar és el **Germinem Baix Camp**, que té l'objectiu de donar suport a les iniciatives de les associacions i entitats que promoguin l'ocupació, el cooperativisme, l'associacionisme i la solidaritat en general, i fomentin la sostenibilitat sobre la base de principis ètics i solidaris. El fons també té la finalitat més específica d'incentivar el sorgiment de noves cooperatives i altres empreses de l'economia social i solidària. En aquest cas, el finançament prové de les retribucions per assistències a consells i reunions de les empreses municipals de Reus que reben els representants de la CUP.

L'any 2014 el fons va recollir uns 8.000 € que es van destinar a la creació d'un casal popular a Cambrils, la construcció d'una caseta per a una associació veterinària i un projecte d'alfabetització en català per a persones nouvingudes.

Al Montserratí (Baix Llobregat) s'està portant a cap una iniciativa similar: **Borrassa**. L'origen d'aquest fons prové de les activitats organitzades durant deu anys pel col·lectiu de joves Revolució Verda. Finança quatre línies d'activitat: econòmica (fomentar alternatives econòmiques locals, socials, solidàries i sostenibles), sociocultural (democratitzar l'economia com una eina política de transformació), política (apoderar horitzontalment i col·lectivament persones i moviments per decidir "què, on i com" inverteixen els seus

Actualment a Catalunya funcionen 35 CAF, tenen més de 600 persones sòcies i se n'han beneficiat 1.500.

diners) i ambiental (harmonitzar l'economia productiva amb l'entorn natural).

Així mateix, Coop57 també participa en un altre fons social a Valls (**Germinem Alt Camp**).

Fons gestionats per Fiare

A Valladolid, Fiare gestiona el **Fondo para el Emprendimiento Social** (FONDESVA), finançat per l'Ajuntament de Valladolid a través de l'agència de desenvolupament econòmic. L'objectiu és fomentar entre la ciutadania la capacitat per fer activitats econòmiques que comportin un impacte social, mediambiental o cultural positiu, impulsant la creació de projectes d'autoocupació i d'emprenedoria.

Aquest fons, que ascendeix a 40.000 euros, ofereix suport financer a persones que potser no poden oferir garanties materials, però que en canvi disposen del que s'anomena un aval moral. És a dir, el suport provinent de la confiança en la persona i en la viabilitat econòmica i financera del projecte per part d'una entitat de suport que hagi acompanyat la persona sol·licitant mentre desenvolupa el projecte empresarial.

Altres fons socials

El **Fondo de solidaridad "Paz y Esperanza"** va néixer el 1984 a la comarca de Loja-Alhama (Granada) i avui s'estén arreu d'Andalusia. Aquesta associació sense afany de lucre concedeix préstecs sense interessos o ajuts a fons perduts a persones i col·lectius en risc d'exclusió social. Els fons provenen de les quotes que paguen les persones sòcies, de préstecs particulars o de donacions directes. Aquesta entitat vol finançar iniciatives d'autoocupació i d'economia social i solidària, sobretot les que tinguin relació amb la inserció sociolaboral de col·lectius empobrits i en perill d'exclusió social.

4. Comunitats Autofinançades (CAF)

Una CAF és un grup de deu a trenta persones que progressen juntes, estalviant en comú, prenent crèdits del fons compartit i ajudant-se mútuament. Aquests imports (d'una mitjana de 350 €) serveixen per cobrir necessitats econòmiques petites però indispensables: pagar la reparació d'una rentadora, una multa, la fiança d'un pis...

La diferència respecte dels microcrèdits és que aquests darrers estan vinculats a una activitat productiva, mentre que a les CAF els diners es presten perquè es necessiten i

prou. Les comunitats autofinançades es basen, sobretot, en la confiança. Actualment a Catalunya funcionen 35 CAF, tenen més de 600 persones sòcies i se n'han beneficiat 1.500 persones. Els préstecs reporten un interès que les comunitats acostumen a fixar entre l'1 i el 3% mensual i es retornen quotes cada mes durant com a màxim sis mesos. L'acumulació dels interessos pagats pels crèdits provoca que la majoria de CAF tinguin guanys al final de cada exercici. Alguns grups se'ls reparteixen en funció de les accions que cadascú té, d'altres se'n reserven una part per a fons d'emergències, organitzar activitats o poder concedir més crèdits.

Normalment, les CAF estan formades per persones migrades, llatinoamericanes o africanes, d'edats compreses entre els 35 i els 45 anys i amb escassos recursos econòmics. Acostumen a ser persones que treballen, que fa poc temps que són aquí, però que tenen una mínima xarxa social. Durant els últims anys, però, la composició de les CAF s'ha diversificat i n'hi ha de mixtes i d'altres formades exclusivament per persones nascudes a Catalunya, com el cas de la CAF de dones de Vilafranca del Penedès.

5. Grups d'Estalvi Solidari Territorial (GEST)

A grans trets, els Grups d'Estalvi Solidari Territorial (GEST) són estructures simples per a la captació d'estalvi local i la seva inversió en projectes empresarials, també d'àmbit local. Un GEST el componen normalment entre cinc i vint persones, les quals, de comú acord, decideixen dedicar part del seu estalvi personal a la posada en marxa i la consolidació de projectes empresarials col·lectius d'allà on viuen.

Cada membre d'un GEST es compromet a desemborsar en el període convingut una quantitat de diners, de cop o de manera fraccionada. Aquesta suma constituirà el seu estalvi personal. No tothom estalvia la mateixa quantitat; el grup s'adapta a les limitacions i les possibilitats de cada participant.

Aquests estalvis van engrossint un fons que creix a un ritme previsible des del principi, perquè cadascú ha adquirit un compromís sobre la seva aportació, i això permet al grup planificar la seva política d'inversions: quan, quant i com invertir. Són les persones estalviadores mateixes les que decideixen de manera autònoma l'orientació de les seves inversions, i també les que estableixen els mecanismes de control que els semblin adients. Normalment, els préstecs solen oscil·lar entre els 3.000 i els 10.000 euros. D'altra ban-

Els Grups d'Estalvi Solidari Territorial (GEST) capten estalvi local i l'inverteixen en projectes empresarials, també d'àmbit local.

da, els membres del GEST, o una part, es comprometen a acollir i acompanyar el projecte.

El GEST s'inspira en els clubs **Cigales** (Club d'Investisseurs pour une Gestion Alternative et Locale de l'Épargne Solidaire), una experiència d'èxit en la canalització de l'estalvi popular cap al desenvolupament d'una economia local sostenible a França. Actualment, a l'estat veí hi ha un total de 251 clubs actius i 3.133 sòcies, van concedir préstecs per valor de mig milió d'euros, segons dades del 2014, i les persones que hi participen n'obtenen importants desgravacions fiscals.

A Catalunya es va crear el **GEST Solsona** per un conveni entre l'Ajuntament, l'entitat **Empresaris per al Solsonès** i la **Fundació Seira**. L'integren nou persones i volen donar suport a petites i mitjanes empreses de la comarca que tinguin dificultats per accedir a les línies convencionals de finançament. L'únic requisit per al crèdit, que es concediria a un interès més baix que el dels bancs, és que els membres del grup considerin que el projecte és viable. GestSolsona s'ha constituït com a societat civil particular i els integrants cada any fan una petita aportació per anar incrementant el capital. El perfil dels inversors no obeeix a una rutina ni a unes maneres determinades, sinó que es tracta de donar cabuda a totes aquelles persones que vulguin fer aportacions, en qualitat de creditors, amb un clar valor afegit, que és l'acompanyament que una o dues persones faran a l'empresa.

Quan algú els comunica que vol sol·licitar-los un préstec, se li demana que presenti un pla d'empresa. Tot seguit, el grup es reuneix i n'avalua la viabilitat i, qualsevol que sigui la decisió, es comunica a la persona interessada. Si GestSolsona considera que la iniciativa té potencial, llavors es troba amb les persones que el volen impulsar i es mira de traçar les aliances de futur.

Recomanacions per formar un grup local de finances ètiques

1. Creació del nucli impulsor i definició de l'objectiu

Es tracta de conformar un petit grup de persones interessades a promoure les finances ètiques al barri; sovint pertanyen a cooperatives i altres iniciatives d'economia social i solidària com, per exemple, un grup de consum responsable. Després, cal definir quin serà l'objectiu: pot ser de caire més genèric (denúncia del sistema financer capitalista i difusió de les finances ètiques) o enfocar-se més a cercar finançament. Aquest equip haurà de traçar les línies generals del que seran els objectius i les activitats de la futura entitat i, si cal, buscar un local. ¿Difondrà les finances ètiques per captar noves persones sòcies per a aquestes entitats, o bé constituirà un fons social propi? ¿Es dedicarà a detectar projectes o iniciatives d'economia social i solidària del territori que necessitin finançament per adreçar-les a les entitats de finances ètiques o per finançar-les amb el seu fons propi? ¿Es vincularà al Coop57, a Fiare, a totes dues

Quan ja es disposa d'un grup més o menys estable, primer de tot cal fer l'acte o els actes per presentar-lo al barri.

entitats alhora, o bé a cap? ¿Sensibilitzarà el barri només en termes de finances ètiques o també denunciant el sistema financer i monetari en general: els paradisos fiscals, l'especulació financera, les comissions abusives dels bancs...? ¿Ampliarà el seu camp d'activitat a difondre tota l'economia social i solidària? ¿Si és així, es vincularà també a la Xarxa d'Economia Solidària?

2. Preparació del grup

Un segon pas és donar a conèixer el projecte per afegir-hi més persones interessades. L'organització d'una xerrada o una trobada informativa pot enriquir el projecte amb més aportacions, amb experiències semblants d'altres territoris, etc. També caldrà entrar en contacte amb les entitats de finançament ètic amb què vulguin col·laborar o formar-ne part i proposar-los constituir-se en el seu grup local o territorial.

3. Presentació i inici de les activitats

Quan ja es disposa d'un grup més o menys estable, primer de tot cal fer l'acte o els actes de presentació oficial del grup al barri: una xerrada, una activitat de carrer amb l'objectiu de captar persones sòcies i projectes, cartells, articles als periòdics locals, reunions per presentar-se a les altres entitats del barri, etc. A partir d'aquí, tocarà fixar alguna quota periòdica per finançar les activitats, així com confeccionar un blog per escriure-hi petits articles i un facebook per crear comunitat i informar. En funció de les activitats que decideixi organitzar el grup els mecanismes poden variar.

Un exemple: les CAF

Les Comunitats Autofinançades (CAF) són grups de suport mutu formats per persones que estalvien per crear un fons comú i per concedir d'aquest fons petits préstecs a les persones sòcies que ho necessiten. A més, fan d'espai de relació i socialització. El perfil de les persones que formen una comunitat autofinançada és divers en el nivell socioeconòmic, culturalment, en l'origen, etc.

Les CAF s'inspiren en models d'estalvi-crèdit informals i autogestionaris d'Amèrica del Sud com les **bankomunales** a Veneçuela. Jean Claude Rodríguez-Ferrera va importar aquest model a Catalunya l'any 2004, el va adaptar al nostre context i va flexibilitzar-ne el format. El primer grup a Catalunya va ser una CAF que es va organitzar a Girona amb persones d'origen senegalès, i va fer d'experiència pilot.

Les CAF no sols han arrelat a casa nostra, sinó que s'escampen per altres països d'Europa com Itàlia, Portugal, i també del món. Participen en xarxes nacionals i internacionals com la **Xarxa Europea de Microfinances** i la **Xarxa Europea per la Inclusió financera**. Han estat mereixedores de diversos premis, incloent-hi el de millors pràctiques en microfinances a Europa el 2008.

Els pilars que sustenten una CAF són la confiança, el vincle entre els seus membres i les normes compartides.

La tasca de l'equip de persones que integren l'**Associació CAF (ACAF)** és donar a conèixer el model, mitjançant actes de sensibilització: explicar què són les CAF, aconsellar i acompanyar-les quan calgui, respectant sempre l'autonomia del grup, promoure col·laboracions amb altres entitats, treballar per l'expansió del model, etc.

Fruit d'una anàlisi del desenvolupament i les dinàmiques que han adoptat, es va decidir crear una plataforma en línia, **Winkomun** (<http://www.winkomun.org>), una eina que facilita la creació i la gestió de grups CAF per mitjà d'informació i eines: una plataforma per contactar entre elles, per compartir experiències i dubtes, per baixar-se documents i aplicatius que ajudin a preparar assemblees, a portar la comptabilitat, a entendre bé com funcionen veient vídeos explicatius, etc. Winkomun té el suport de la xarxa d'emprenedors socials Ashoka, de l'Ajuntament de Barcelona i de la Levi Strauss Foundation, entre d'altres entitats públiques i privades.

Muntar i gestionar una CAF és senzill. Els pilars que la sustenten és la confiança, el vincle entre els seus membres i les normes compartides. Quan una CAF comença, tots els membres decideixen les condicions i normes de participació, per exemple: quant pot estalviar cadascú, quina ha de ser la proporció entre la quantitat estalviada i la demanada en el préstec o en quant de temps aquest s'ha de retornar. Es fa una assemblea periòdica, normalment una vegada al mes, en la qual s'aporten nous estalvis, es tornen els préstecs i/o se'n demanen de nous. A més, les reunions es poden allargar per fer alguna activitat d'oci, una manera de relacionar-se i teixir comunitat.

L'enxarxament en una CAF va més enllà de l'estalvi; també genera apoderament, dignitat i autoestima; permet conèixer gent, i transforma la manera de gestionar els diners.

Hi ha CAF que col·laboren amb altres entitats per promoure activitats conjuntes o finançar negocis d'alguns membres. Per una banda, l'ACAF col·labora amb **Ecoserveis** per fer tallers i formacions de sensibilització sobre l'eficiència energètica a grups de CAF. Per l'altra, experiències com la de la llibreria i centre social **En su Tinta** de Nou Barris o **La Tiendita Mexicana del Vallès** de Cerdanyola, mostren fins on pot arribar la força d'una CAF gràcies al finançament i suport en la difusió per part de les persones del grup.

Un exemple: les CAF

4.

El suport mutu que representen les CAF trenca amb les polítiques assistencialistes, ja que són les mateixes persones que participen al grup les que decideixen, es responsabilitzen de les seves accions i es beneficien de l'esforç individual i col·lectiu. Formar part d'una CAF significa abandonar el rol passiu com a demandant d'ajuda per adquirir un rol actiu: ser membre d'una xarxa de suport entre iguals per cobrir les pròpies necessitats al mateix temps que es cobreixen les necessitats dels altres.

Reptes de les finances ètiques al barri

1

Més iniciatives per finançar

Hi ha molts diners estalviats però encara poques iniciatives per finançar. En el cas de Coop57, per exemple, les aportacions per part de les persones sòcies i els fons propis superen els 30.000.000 €, mentre que el volum anual de préstecs concedits està estancat i no arriba als 12.000.000 € (2014-2015). Pel que fa a Fiare, acumula un estalvi de 56.730.000 € i ha concedit 83 préstecs per un valor de 13.417.000 € (dades d'octubre de 2015 per a l'Estat espanyol). Les aportacions de les persones sòcies col·laboradores han crescut a un ritme superior a les peticions de préstecs de les empreses i entitats. És a dir, en aquests anys

de crisi costa trobar projectes per finançar que siguin útils socialment i viables econòmicament. S'ha de fer un esforç especial per promoure l'emprenedoria social, per reforçar empresarialment els projectes i per disposar de productes d'inversió més arriscats o més pacients en el termini de retorn.

2

Educació financera

Cal promoure l'educació financera, començant per les persones del mateix grup local. Així, podran detectar les febleses i les fortaleses dels projectes susceptibles de ser finançats per les finances ètiques i ajudaran a reforçar-ne la viabilitat.

3

Incentius fiscals

Cal estudiar i valorar la introducció d'avantatges fiscals per a les persones que inverteixen en els GEST i buscar fórmules jurídiques adequades per a aquests clubs d'inversió. A l'Estat francès, els capitals invertits en els Cigales tenen una exempció fiscal del 18% en l'impost sobre la renda i del 50% sobre l'impost de patrimoni.

4

Diversificar la composició de les CAF

Tradicionalment, les CAF estan formades per persones nouvingudes, per bé que en els últims anys la seva composició s'està diversificant. Si s'aprofundeix aquesta dinàmica, s'afavorirà la creació de xarxes de suport més integradores.

5

Consolidar els fons socials i augmentar la seva incidència al territori

Perquè els fons socials siguin més útils i augmentin la seva incidència al territori cal que es consolidin amb més aportacions, s'estenguin i s'obrin a més persones i col·lectius. Un altre aspecte a debatre és si és millor repartir els fons en petits projectes igualitàriament o apostar per una sola iniciativa però que es consideri estratègica.

6

Fomentar la relació amb altres iniciatives d'economia solidària

Pel que fa als grups locals de finances ètiques, a banda d'estar vinculats directament a una entitat com Fiare o Coop57, es poden relacionar amb altres iniciatives d'economia social i solidària (grups de consum responsable, grups locals de Som Energia...) per augmentar la seva capacitat de dinamització del territori.

Directori per saber-ne més i per contactar

Entitats de finances ètiques

Acció Solidària Contra
l'Atur (ASCA)
<http://acciosolidaria.cat/>

Coop57
<https://www.coop57.coop/>

Fiare
<http://www.fiarebancaetica.coop/ca>

Finançament Ètic i Solidari
(FETS)
www.fets.org/

Oikocrèdit Catalunya
<http://catalunya.oikocredit.es/ca/>

Iniciatives de finançament ètic a escala local

Borrassa (Fons Social del
Montserratí)
<https://borrassa.wordpress.com/>

Fons social Germinem
<http://gm.cupreus.cat/germinem/>

GestSolsona
<http://www.gestsolsona.cat/>

Retorn Social de la Crida
per Sabadell
<http://retornsocialcrida.cat/>

Fondesva
<https://fondesva.wordpress.com/>

Cigales
<http://cigales.asso.fr/>